

ΑΓΙΑΣΜΕΝΗ ΕΛΛΑΔΑ

ΣΑΝ τις προκομμένες μέλισσες πού συχνάζουνε σὲ μέρη τερπνά, ἤσυχα καὶ παιητικά, ἔτσι κ' οἱ ἀσκητὲς διαλέγουνε τὶς πλέον ἐξαίσιες τοποθεσίες καὶ χτίζουνε τὰ μοναστήρια καὶ τ' ἀσκηταριά τους.

Ἡ ἀγαπημένη πατρίδα μας, ἡ Ἑλλάδα, πῶθρεψε παλαιοὺς ἀνθρώπους, στολίσθηκε ἀπὸ τὸ Δημιουργὸ μὲ πολλὰς χάρες, καὶ μ' ὄλο πούνε μικρή, καταστάθηκε ἀπ' αὐτὸν ἡ γωνιακὴ πέτρα τοῦ κόσμου, κ' οἱ ἀνθρώποι της σὲ κάθε καιρὸ ἀγαπούσανε νὰ ζοῦνε στὰ βουνά, στὶς ἀκρογιαλιές, στὶς σπηλιές, στὰ δέντρα κι' ὅπου ἄλλοῦ. Καὶ στ' ἀλήθεια, καμμιά ἄλλη χώρα δὲν καλεῖ τὸν ἀνθρώπο, σὰν μητέρα πονετικιά καὶ φιλόστοργη, νὰ ζήσει στὴν ἀγκαλιά της, ὅπως ἡ δική μας μητέρα, γιὰ τοῦτο δὲν εἶχε ποτὲς μεγάλες πολιτεῖες, σὰν ἄλλα μέρη, ὅπου ἀνάβρυζε δροσερὸ νερό, ἀπάνου σὲ ράχες καὶ σὲ κάβους, ἀπ' ὅπου τὶς ἀγνάντευε ὁ κόσμος καὶ χαιρότανε. Τὸ ἴδιο κάνανε κ' οἱ κατοπινοὶ Ἕλληνες, σὰν ἦρθε ὁ Χριστὸς στὸν κόσμο καὶ φώτισε τοὺς ἀνθρώπους. Τότες ἡ ψυχὴ τους γίνηκε ἀκόμα πειὸ ποιητικὴ καὶ ἀνθίσε σὰν κρῖνος ἀγιασμένος. Σὰν ἄλλαξε ἡ θρησκεία, πολλὰς ἐκκλησιὰς καὶ μοναστήρια χτισθήκανε ἀπάνω σὲ ἀρχαῖα θεμέλια, σὲ μέρη πού βρισκόντανε πρωτύτερα ναοὶ τῆς εἰδωλολατρείας ἢ μαντεῖα.

Τ' Ἅγιον Ὄρος εἶνε ὁ ἐπίγειος παράδεισος, πού πήγανε νὰ ἡσυχάσουνε ἀνθρώποι σεβάσμιοι κι ἀγιασμένοι. Θαρρεῖς πὼς γι' αὐτοὺς εἶπε ὁ προφήτης Ἡσαΐας «Ἐπὶ τὸ ὄρος τοῦτο πίνονται εὐφροσύνην». Αὐτὸ τὸ θεοσκέπαστο βουνὸ εἶναι ἡ νέα Σιών τῆς καλογηρικῆς, στολισμένο μὲ εἴκοσι μοναστήρια, καὶ μὲ πολλὰς σκῆτες καὶ κελλιὰ καὶ μ' ἄλλα ἀσκηταριά ἀναρίθμητα. Ὑστερα ἔρχονται μοναστήρια, ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμὸς, σὲ κάθε μεριά τῆς Ἑλλάδας, τῆς Σερβίας, τῆς Βουλγαρίας, τῆς Μικρῆς Ἀσίας, τῆς Παλαιστίνης, τῆς Αἰγύπτου, τῆς Ἀραβίας.

Ὅλα αὐτὰ τὰ σεβάσμια προσκυνήματα βρισκονται, ὅπως εἶπαμε, σὲ τοποθεσίες ὠραῖες καὶ εὐφρόσυνες, ἐξὸν ἀπὸ κάτι λίγα, τὰ ὁποῖα εἶνε πνι-

χτικὰ καὶ κατάξερα, γιὰ νὰ παιδεύεται τὸ κορμί. Ἄλλὰ τὰ πειρὸ ἀξιοθέατα ἀνάμεσά τους εἶναι τὰ Μετέωρα.

Ἐκεῖνος ποὺ θὰ καθίσει νὰ σκεφτῆ τί ἀπέραντα κλωνάρια βλαστήσανε ἀπὸ τὴ ρίζα τῆς ζωῆς, θέλω νὰ πῶ ἀπὸ τὸν Χριστὸ κι' ἀπὸ τὸ Εὐαγγέλιό του, καὶ δεῖ μὲ τὴ φαντασία του τ' ἀμέτρητα πλήθη ποὺ τὸν ἀκολουθήσανε, ἀκούγοντάς τον νὰ λέγῃ «ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἔλθειν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν, καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθήτω μοι», πῶς καὶ πῶς γεμίσανε τὰ βουνὰ καὶ οἱ λόγγοι ἀνθρώπους, π' ἀφήσανε ἀξιώματα, γονεῖς, γυναῖκα, παιδιὰ καὶ κάθε τι τοῦ κόσμου τούτου, θὰ δοξάσῃ τὸ Θεό.

Σὲ διάφορα μοναστήρια στ' Ἁγιὸν Ὄρος, ὅπως στοῦ Διονυσίου, στοῦ Δοχειαρίου καὶ σὲ ἄλλα, βρίσκονται εἰκόνες ποὺ παριστάνουνε τὴν Κοίμησιν τοῦ ἁγίου Ἐφραὶμ τοῦ Σύρου. Ἐκεῖ βλέπει κανένας πλῆθος ἀσκητῆς καὶ πατέρες, νὰ πηγαίνουνε γιὰ νὰ κηδέψουνε ἐκεῖνον τὸν ἄσαρκον ὄσιο, ἐρχόμενοι ἀπὸ κάθε μεριὰ τῆς ὀρθοδοξίας «ἐκ δυσμῶν καὶ βορρᾶ καὶ θαλάσσης καὶ ἐώας». Κάθονται ὀλόγουρα στὰ βράχια, ἐτοῦτος ἀπάνω σῆναν στῦλο ἢ σὲ καμμιὰν ἀρχαία κολόνα, ὅπου πρωτύτερα στεκότανε ἄσπλαχνος καὶ θηριόψυχος αὐτοκράτορας, ἢ καμμιὰ ἀδιάντροπη νεράϊδα τῆς εἰδωλολατρείας, ἄλλος μέσα σὲ μιὰ σπηλιά, κάνοντας τὸ ἐργόχειρό του ἢ προσευχόμενος, ὅπως ἀκόμα στὶς μέρες μας, στὶς σκῆτες τοῦ Ἁθῶνα, ὅπου βρίσκονται ἀσκητῆς αὐστηροὶ καὶ ἀδυσώπητοι, ζῶντας ἀπὸ τὰ χέρια τους, σὰν τὸν ἅγιον Παῦλον, ζωγραφίζοντας εἰκόνες, πλέκοντας καλάθια, πελεκῶντας κουτάλια καὶ σφραγιστήρια καὶ ἄλλα τέτοια, ὁ κάθε ἕνας κατὰ τὸν κανόνα του.

Κατανυχτικὸ καὶ ἐξαισιόθεαμα, νὰ βλέπῃς σὲ κάθε σπήλαιον, σὲ κάθε δέντρο, σὲ κάθε πέτρα τῆς θαλάσσης, ἀπάνου στὰ βουνὰ τὰ ἔρημα καὶ μέσα στοὺς πυκνοὺς λόγγους, ἀντὶ θηρία αἰμοβόρα, ἀνθρώπους ἄκακους καὶ ἁγίους, νὰ ψέλνουνε καὶ νὰ ἐπιδίδονται σὲ ἡμέρα καὶ θεόπνευστα ἔργα.

Ἡ ἔρημιὰ γίνηκε παράδεισος γλυκύτητας. «Εὐφράνθητι ἔρημος διψῶσα, ἀγαλλιάσθω ἔρημος, καὶ ἀνθήτω ὡς κρίνον. Καὶ ἐξανθήσει καὶ ἀγαλλιᾶσεται τὰ ἔρημα τοῦ Ἰορδάνου, ἢ δόξα τοῦ Λιβάνου ἐδόθη αὐτῇ, καὶ ἡ τιμὴ τοῦ Καρμῆλου». Τὰ ἄγρια δένδρα, ποῦνε φυτρωμένα ἀνάμεσα στοὺς βράχους, τὰ ρουπάκια, οἱ σκοῖνοι, τὰ πρινάρια καὶ τὰ σφερδούκλια, καὶ τ' ἄγρια τὰ λουλούδια, ἀγιάσανε καὶ κεῖνα κι' ἀδερφωθήκανε μὲ τοὺς ἀσκητῆς «ἐν γὰρ εὐφροσύνῃ ἐξελεύσεσθε, καὶ ἐν χαρᾷ διδαχθήσεσθε· τὰ γὰρ ὄρη καὶ οἱ βουνοὶ ἐξαλοῦνται προσδεχόμενοι ὑμᾶς ἐν χαρᾷ, καὶ πάντα τὰ ξύλα τοῦ ἀγροῦ ἐπικροτήσῃ τοῖς κλάδοις· καὶ ἀντὶ τῆς στοιβῆς ἀναβήσεται κυπάρισσος, ἀντὶ δὲ τῆς κονύζης ἀναβήσεται μυρσίνη».

Ἄλλὰ καὶ τὰ πουλιὰ τῆς ἐρημιᾶς καὶ τὰ ὄρνια, ποῦ κουρνιαζοῦνε στὶς σκληρῆς πέτρες, κι' αὐτὰ φέρουνε σέβας στοὺς γέροντες καὶ πετᾶνε ἀπάνου ἀπὸ τ' ἀσκηταριὰ τους καὶ κουβεντιάζουνε μαζί τους περὶ Χριστοῦ,

σάν τὸν κόρακα ἐκεῖνον, πῶθρεφε τὸ φοβερὸ κορμὶ τοῦ προφήτη Ἡλία·
ποῦ δὲ γνώρισε θάνατο καὶ ζῆ καὶ θά ζῆ ὡς τῆ συντέλεια τοῦ αἰῶνος.

Μὰ καὶ τᾶλλα τὰ θηρία μερέψανε, σάν τὰ λιοντάρια ποῦ γλύφανε
τὰ πόδια τοῦ Δανιήλ, ὅπως βλέπει κανένας στὴν εἰκόνα τοῦ ὁσίου Ἐφραίμ,
ὅπου ἓνας λέοντας φοβερός ἔχει καβαλλικεμένον στὴ ράχη του κάποιον γέ-
ροντα, γιὰ νὰ τὸν πάγη κοντὰ στὸ σκῆνωμα. Σὰ νὰ ἀκοῦς μιὰ φωνὴ νὰ
τοὺς καλῆ, λέγοντας: «οἱ ἐν ταῖς ἐρήμοις καὶ ὄρεσι καὶ σπηλαίοις, ἤκατε,
ἀθροίσθητε». Κι ἂν ἀγναντέψης κατὰ τὰ βουνά, θὰ δῆς ἓνα ἄλλο θηρίο
νὰ σέρνῃ ἀπὸ τὸ χαλινάρι τὶς καμηῆλες, γιὰτὶ ἔτσι τὸ πρόσταξε ὁ ἅγιος Γε-
ράσιμος.

Ἄπάνου σ' ἓναν βράχο στέκεται ἓνα ἐλάφι, ἔχοντας τὸ Σταυρωμένον
ἀνάμεσα στὰ κλαδιά, ποῦ τοῦ χάρισε ὁ Θεὸς γιὰ κέρατα· «ἐκεῖ συνήντησαν
ἐλαφοὶ καὶ εἶδον τὰ πρόσωπα ἀλλήλων». Οἱ σαῦρες τοὺς κάνουνε συντρο-
φιὰ ἀνάμεσα στὰ ἀσφέλαχτα, στὰ ζύγανα καὶ στὰ χρυσάγκάθα. Οἱ ἀσπα-
λάκοι κ' οἱ σκατζόχοιροι, οἱ λαγοὶ καὶ τ' ἄλλα τὰ κακόμοιρα τὰ ζωντιόβολα,
ποῦ τρέμουνε τόσο τὴν κακία τ' ἀνθρώπου, σιμά τους περιτριγυρίζουνε,
πατεράδες τοὺς ἔχουνε. «Ὅρνεα καὶ ἐχῖνοι καὶ ἴβεις καὶ κόρακες». Ὅλα
εἶναι ἡμέρα, γιὰτὶ τὰ φώτισεν ἡ θεία χάρη. Ὁ σκορπιὸς δὲ δαγκώνει, κ' ἡ
δενδρογαλιὰ ἀπαράτησε τὴν κακία της. Ἡ ἀράχνη εἶναι ἡ μοναχοκόρη
τους καὶ ὑφαίνει ὅλην τὴν ἡμέρα στὸν ἀργαλειό της, γιὰ νὰ στολίση τὴν
πόρτα τῆς σπηλιᾶς τους μὲ τὰ «διαφανῆ λακωνικά», ποῦ παινεύει ὁ Ἡσαΐας.
Ὅλα εἶναι ἅγια, ὅλα τερπνά, ὡσάν κόρδες ἀπάνου σὲ μελωδικὴ λύρα, καὶ
εὐφραίνονται ὅλα τὰ πλάσματα καὶ πανηγυρίζουνε, γύρω ἀπὸ τὴν μακα-
ριότητα τῆς πίστεως. «Τότε λῦκοι καὶ ἄρνες βοσκηθήσονται ἅμα, καὶ λέων
ὡς βοῦς φάγεται ἄχυρα, ὄφις δὲ γῆν ὡς ἄρτον».

Τὰ ὄρη σκιρτοῦνε σάν ζαρκάδια, τῶνα προβάλλει πίσ' ἀπὸ τᾶλλο,
χαροποιά, βουνὰ ἀρχαῖα τῆς μητέρας μας τῆς Ἑλλάδας, ὁ Ὀλυμπος, ὁ
Παρνασσός, ὁ Ἐλικώνας, ὁ Ταῦγετος, ὁ Κιθερῶνας, ὁ Ὑμηττός κι ὁ Πίν-
δος. Παλαιοὶ εἰδωλολάτρες, ἀναγαλλιάζουνε μὲ καινούρια χαρά, ἐπειδὴς ὁ
Χριστὸς τ' ἅγιασε, καὶ κοντὰ στὴν ἀντρεία καὶ στὴν ἀρχαία δόξα, ἔχουνε
καὶ τὴν ἀγιωσύνη. Γιὰτὶ τίποτα δὲν εἶναι πιὸ μακάριο ἀπὸ τὴν ἀγάπη τοῦ
Θεοῦ, ἀφοῦ Αὐτὸς μᾶς ἔπλασε. «Ὁ στερεώσας τὴν οἰκουμένην καὶ κοσμή-
σας τὸν στέφανον πάντων τῶν πεπονημένων ὑπ' αὐτοῦ».